

HIGIENSKA PRIPOROČILA VRTCA POSTOJNA V ČASU COVID-19

**Dokument je pripravil NIJZ Slovenije, v dokumentu so vnesene prilagoditve
za Vrtec Postojna.**

PRILOGA 1: PRIKAZ OBVEZNOSTI NOŠENJA MASK

PRILOGA 2: IZJAVA O ZDRAVSTVENEM STANJU OTROKA

PRILOGA 3: NAČRT PREZRAČEVANJA V VRTCU POSTOJNA

30. maj, 2021

UVOD

Pojav novega koronavirusa pomeni dodatno tveganje v življenju in potrebo po spremembi obnašanja ter prilagoditvah. V vrtcih je zaradi manjših sposobnosti majhnih otrok za razumevanje situacije in ustrezno obnašanje izvajanje nekaterih ukrepov oteženo ali onemogočeno. Ukrepe izvajamo v obsegu, kolikor je to možno in izvedljivo zaradi narave dela in sposobnosti dojemanja otrok.

Najpomembnejši ukrep za nadzor okužbe je, da bolni ostanejo doma. Higiena kihanja in kašlja ter vzdrževanje primerne razdalje sta ključnega pomena za omejevanje širjenja virusa in drugih mikroorganizmov s kapljicami, medtem ko je higiena rok in zlasti izogibanje dotikanju obraza z nečistimi rokami pomembna za preprečevanje posrednega stika z mikroorganizmi.

Pri bivanju v zaprtih prostorih je za zmanjševanje možnosti okužbe zelo pomembno redno in učinkovito zračenje. K zmanjševanju širjenja okužbe prispeva tudi pravilno nošenje mask.

Povečana fizična razdalja med ljudmi zmanjšuje možnost okužbe, še preden se pojavijo znaki in simptomi bolezni.

RSK svetuje, da sorojenci in starši tistih otrok z večjim tveganjem, vključno z otroki, ki bodo prejeli potrdilo, lahko gredo v vrtec/šolo oz. službo, vendar morajo biti posebej pozorni na simptome in strogo upoštevati vsa navodila za preprečevanje okužbe.

Kljub izvajanju vseh ukrepov se lahko še vedno pojavijo primeri COVID-19 in druge okužbe. Če se izvajajo navedeni ukrepi za preprečevanje okužb, bodo možnosti za širjenje okužbe bistveno manjše. Popolne varnosti ni.

Potrebno se je zavedati, da manj izvajanja ukrepov pomeni manjšo varnost.

Priporočamo, da se uvede redne, vsakodnevne tako imenovane »minute za zdravje«, kjer se otroke, starosti primerno izobražuje o pravilnem izvajanju ukrepov.

Osnova za uspešno preprečevanje okužb je poznavanje načina prenosa in preprečevanja le tega in dosledno izvajanje ukrepov ter ustrezna prostorska in organizacijska prilagoditev.

Priporočila za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 zato podajamo v dveh osnovnih sklopih:

1. priporočila za ravnanje osebja in otrok;
2. priporočila za prostorsko in organizacijsko ureditev v objektu vrtca.

Priporočila se bodo spreminjala skladno z epidemiološko sliko in novimi spoznanji o širjenju okužbe s SARS-CoV-2 in o bolezni COVID-19.

SPLOŠNA NAVODILA ZA PREPREČEVANJE OKUŽBE

Vsi, ki sodelujejo v vrtcu, morajo dobro poznati ukrepe za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2 in jih udejanjati v praksi.

Splošna navodila za preprečevanje okužbe s povzročiteljem COVID 19 so dosegljiva na spletni strani: <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2-v-obdobju-sproscanja-ukrepov>

OSEBJE IN OTROCI

Vsi, ki sodelujejo v vrtcu, morajo dobro poznati ukrepe za preprečevanje širjenja SARS-CoV-2 in jih udejanjati v praksi.

Potrebno je upoštevanje:

- Splošnih navodil za preprečevanje okužb
- Zdravstvenih omejitev
- Priporočil glede spremljanja zdravstvenega stanja
- Priporočil za zaposlene
- Priporočil glede uporabe osebne varovalne opreme

ZDRAVSTVENE OMEJITVE

Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za pediatrijo je opredelil zdravstvene omejitve za otroke za vrnitev v vrtec/šolo (dostopno na naslednji povezavi:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/sklep_rsk_za_pediatrijo_10_korespondencna_seja_20052020_0_0.pdf

Razširjeni strokovni kolegij (RSK) za medicino dela, prometa in športa je opredelil zdravstvene omejitve za zaposlene v vrtcu/šoli za vrnitev na delovno mesto (dostopno na naslednji povezavi:

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/sklep_rsk_za_medicino_dela_prometa_in_sporta_05052020_0.pdf

SPREMLJANJE ZDRAVSTVENEGA STANJA

Osnovne informacije o bolezni covid-19 in ključni pojmi:

Koronavirusi so družina virusov, katera večinsko povzroči bolezni dihal. Novi koronavirus so poimenovali SARSCoV-2; bolezen, ki jo povzroči, se imenuje covid-19.

Simptomi oz. znaki bolezni covid-19:

Najpogostejši simptomi oz. znaki bolezni covid-19 so slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, izguba vonja ali okusa in bolečine v žrelu.

Asimptomatska okužba

Asimptomatska okužba je okužba, pri kateri okužena oseba ne razvije simptomov oz. znakov, značilnih za bolezen covid-19. Tudi osebe z asimptomatsko okužbo lahko prenesejo bolezen na druge ljudi, ni pa še jasno, kako pogosti so takšni prenosi.

Pot prenosa bolezni covid-19

Virus SARS-CoV-2 se med ljudmi prenaša s kužnimi kapljicami, ki nastanejo ob kašljanju, kihanju, govorjenju, petju ali pospešenem dihanju okužene osebe. Z virusom SARS-CoV-2 se lahko okužimo tudi ob stiku z onesnaženimi površinami, npr. če se onesnaženih površin dotaknemo s prsti, lahko virus zanesemo na sluznice nosu, ust in oči ter se tako okužimo. Najpogosteje se okužba širi med ljudmi, ki so med seboj v tesnem stiku (razdalja do okužene osebe manj kot 2 m). Poleg tega predstavlja tveganje tudi zadrževanje v zaprtih in neustrezno prezračevanih prostorih, v katerih se nahaja večje število ljudi in kjer okužene osebe preživijo dlje časa z drugimi ljudmi, npr. v nočnih klubih, restavracijah, v vzgojno-izobraževalnih zavodih, na zborovskih vajah, v fitness centrih, pisarnah in krajih bogoslužja.

Kontakt osebe s potrjeno okužbo

Kontakt osebe s potrjeno okužbo je oseba, ki je bila v neposredni bližini z osebo s potrjeno okužbo v času njene kužnosti. Glede na medosebno razdaljo in trajanje stika delimo stike v dve skupini:

- tesni kontakt in
- visoko rizični tesni kontakt.

Tesni kontakti pozorno spremljajo svoje zdravstveno stanje in se v največji možni meri izogibajo vsem stikom.

Visoko rizični tesni kontakti se umaknejo v karanteno na domu. Kontaktom, ki so bili v stiku s kontaktom, se ni potrebno umakniti v karanteno na domu

V VRTEC NAJ PRIHAJAJO LE ZDRAVI OTROCI IN OSEBJE!

Vse osebe, ki opravljajo dejavnost vzgoje in izobraževanja se morajo pred pričetkom neposrednega dela z otroki **OBVEZNO** testirati s hitrim testom za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2.

»Zaščitna maska ni obvezna za vzgojiteljice/vzgojitelje predšolskih otrok in vzgojiteljice /vzgojitelje predšolskih otrok –pomočnike pri opravljanju neposrednega dela z otroki. **KLJUB TEMU PRIPOROČAMO, DA VSI STROKOVNI DELAVCI PRI NEPOSREDNEM DELU Z OTROKI ZA SVOJO VARNOST IN ZAŠČITO, VSEKOZI UPORABLJAJO ZAŠČITNO MASKO.**«

MIZŠ, v okrožnici 6030-1/2021/30, z dne 3. 3. 2021

Vrtec naj obiskujejo le zdravi otroci in vzgojitelji (brez enega ali več naštetih simptomov oz. znakov kot so: **npr. povišana telesna temperatura, zamašen nos/nahod, kihanje, kašljanje, bolečine v žrelu, težko dihanje, glavobol, bolečine v mišicah, driska, slabost/bruhanje, sprememba vonja in/ali okusa, neobičajna utrujenost, vnetje očesnih veznic tako v blagi kot v težji obliki).**

Če otrok zboli z zgoraj navedenimi znaki/simptomi, naj ostane doma in omeji stike z drugimi ljudmi. Če je otrok bolan, za nadaljnja navodila pokličite otrokovega izbranega ali dežurnega zdravnika.

Priporočamo vam, da otrok omeji stike s starejšimi, npr. s starimi starši in osebami s pridruženimi kroničnimi boleznimi ali imunskimi pomanjkljivostmi, saj so le-ti bolj ogroženi za težji potek bolezni. Druženje namreč povečuje tveganje za okužbo.

POTEK BOLEZNI

Poznavanje in razumevanje poteka bolezni covid-19 nam lahko pomaga zmanjšati njeno širjenje. Pri tem sta ključni naslednji časovni obdobji:

1. Inkubacijska doba | čas od okužbe do pojava prvih simptomov oz. znakov. Inkubacijska doba za covid19 je lahko med 2 in 14 dni. V povprečju pa naj bi trajala od 5 do 6 dni.

2. Obdobje kužnosti | čas, ko oseba s covid-19 lahko okuži drugo osebo. Obdobje kužnosti traja od 2 dni pred pojavom simptomov oz. znakov do 10 dni ali več po pojavu simptomov oz. znakov bolezni. Če je potek bolezni hujši, zahteva hospitalizacijo in v primeru imunske motnje, lahko traja dlje.

Izračun obdobja kužnosti

Potrebujemo informacijo, kdaj je oseba s potrjeno okužbo razvila simptome. Obdobje kužnosti se prične 2 dni pred pojavom simptomov oz. znakov in traja 10 dni ali več po pojavu simptomov oz. znakov bolezni.

Primer: oseba je razvila simptome v torek, 16. 03. 2021. Njeno obdobje kužnosti se je pričelo v nedeljo, 14. 03. 2021.

V primeru, da je oseba asimptomatska in se je testirala samo s PCR, potrebujemo datum odvzema vzorca za PCR, s katerim je bila pri osebi potrjena okužba z virusom SARS-CoV-2. Obdobje kužnosti se prične 2 dni pred odvzemom vzorca.

Primer: asimptomatski osebi je bil odvzet vzorec za PCR, s katerim je bila pri njej potrjena okužba, v torek, 16. 03. 2021. Njeno obdobje kužnosti se je pričelo v nedeljo, 14. 03. 2021.

V primeru, da je oseba asimptomatska in je pozitivna pri testiranju s HAGT ali pri samotestiranju, ter je pozitiven tudi njen potrditveni PCR, potrebujemo datum odvzema vzorca za HAGT ali samotestiranje. Obdobje kužnosti se šteje 2 dni pred odvzemom vzorca za HAGT ali samotestiranje.

Primer: osebi je bil odvzet vzorec za HAGT/samotestiranje, ki je bil pozitiven, v ponedeljek, 15. 03. 2021. V torek, 16. 03. 2021, je bil odvzet vzorec za PCR, s katerim je bila pri njej potrjena okužba. Za njeno obdobje kužnosti se šteje 2 dni pred odvzemom vzorca za HAGT/samotestiranje, to je v soboto, 13. 03. 2021.

OBRAVNAVA OSEB, KI SO COVID-19 ŽE PREBOLELE

Osebe, ki so bolezen Covid-19 že prebolele, v primeru visoko rizičnega tesnega kontakta v obdobju 6 mesecev od pojava simptomov oz. znakov bolezni (pri asimptomatskih od potrditve okužbe), ne potrebujejo karantene na domu. V primeru, da se tudi v tem obdobju pojavijo simptomi oz. znaki bolezni Covid-19, o tem obvestijo izbranega osebnega zdravnika.

Spoštovanje osnovnih preventivnih ukrepov za preprečevanje širjenja bolezni Covid-19 (higiena rok, higiena kašlja in kihanja, upoštevanje medosebne razdalje, uporaba mask, učinkovito prezračevanje prostorov) je potrebno izvajati kljub preboleli bolezni ali cepljenju proti Covid-19.

OBRAVNAVA OSEB, KI SO BILE CEPLJENE PROTI COVID-19

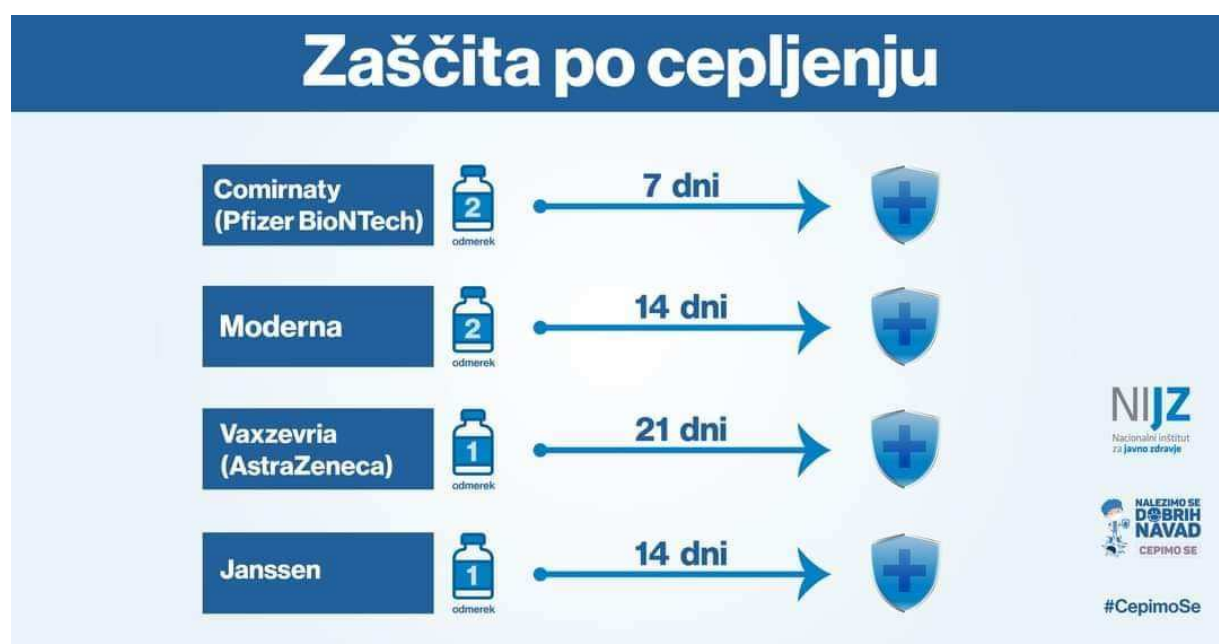
Osebe, ki so že bile cepljene proti covid-19 (imajo potrdilo o cepljenju) in je preteklo:

- od prejema drugega odmerka cepiva proizvajalca **Biontech/Pfizer** najmanj 7 dni;
- od prejema drugega odmerka cepiva proizvajalca **Moderna** najmanj 14 dni;
- od prejema odmerka cepiva **Janssen** najmanj 14 dni;

v obdobju naslednjih 6 mesecev ne potrebujejo karantene na domu v primeru stika z osebo s covid-19 in testiranja, razen, če se pri osebi pojavijo simptomi/znaki bolezni. 6 mesecev se prične šteti od pretečenih zgoraj naštetih dni po cepljenju proti covid-19.

Osebe, ki so bile cepljene proti covid-19 s cepivom Vaxzevria (AstraZeneca):

- 21 dni po prejemu prvega odmerka cepiva Vaxzevria (AstraZeneca) testiranje ni več potrebno v naslednjih treh mesecih (razen, če se pri osebi pojavijo simptomi/znaki bolezni), prav tako ni potrebna karantena na domu v primeru stika z osebo s covid-19.
- Prvem odmerku sledi drugi odmerek čez 4 - 12 tednov. Po drugem odmerku se vzpostavi dodatna zaščita in v naslednjih 6 mesecih testiranje in karantena nista potrebna, razen če se pri osebi pojavijo simptomi/znaki bolezni. V primeru, da je oseba identificirana kot visoko rizičen tesen kontakt, ni pa še izpolnjen časovni kriterij imunosti naveden zgoraj v alinejah, gre oseba v karanteno (ki se ne prekine tudi, če se v času 10-dnevne karantene vzpostavi zaščita, saj se upošteva, ali je bila zaščita vzpostavljena na dan stika).

Primeri:

Če je bila oseba z drugim odmerkom cepiva proizvajalca Biontech/Pfizer cepljena 05. 04. 2021, v primeru visoko rizičnega tesnega stika od 12. 04. 2021 do 11. 10. 2021, ne potrebuje karantene na domu.

Če je bila oseba 17. dan po cepljenju s cepivom Vaxzevria (AstraZeneca) identificirana kot visoko rizičen tesen kontakt, gre v 10-dnevno karanteno, ki se ne prekine tudi, ko je zaščita že vzpostavljena. Če je bila oseba cepljena samo z enim odmerkom cepiva Vaxzevria (AstraZeneca), se ji po najmanj 21 dneh po prejemu prvega odmerka ni potrebno testirati naslednje 3 mesece. Če oseba v tem času ne prejme drugega odmerka cepiva proti covid-19, po preteku teh treh mesecev ni več izvzeta od testiranja in karantene na domu.

Odgovori na najpogostejša vprašanja glede cepljenja proti covid-19 so dostopna na: <https://www.cepimose.si/cepljenje-proti-covidu-19/pogosta-vprasanja-in-odgovori/>. Vabimo vas, da se seznanite z vsebinami.

RAVNANJE V PRIMERU POZITIVNEGA HITREGA ANTIGENSKEGA TESTA (HAGT) PRI ZAPOSLENEM V VIZ

Ko je pri zaposlenem v VIZ potrjena okužba s SARS-CoV-2 s HAGT, kjer je bris nosno-žrelnega predela odvzet s strani zdravstvenega osebja, se izvede celoten postopek za potrjen primer okužbe skladno s temi navodili.

Če je potrditveni test s PCR metodo negativen, se ukrepi, ki so bili uvedeni ob pozitivnem HAGT, prekličajo. To pomeni, da se otroci/učenci/dijaki in zaposleni, ki so bili napoteni v karanteno na domu, vrnejo v VIZ. V takem primeru vodstvo VIZ pisno obvesti starše in zaposlene.

Če je potrditveni test s PCR metodo pozitiven, ukrepi, ki so bili uvedeni ob pozitivnem HAGT, ostanejo nespremenjeni. Obdobje karantene na domu se ne spremeni, ostane enako kot je bilo določeno ob pozitivnem HAGT.

UKREPI

Ker se zavedamo, da zaradi razvojnih zakonitosti in specifičnosti dela z otroki vzgojitelji in otroci ne morejo izvajati vseh možnih ukrepov, smo jih (po vzgledu drugih držav) skušali prilagoditi ali dodati druge ukrepe oziroma prilagoditve, ki preprečujejo okužbo in so izvedljivi v vrtcu.

Za zaščito tako osebja kot otrok pred okužbo s SARS-CoV-2 je potrebno, da V VRTEC PRIHAJAJO LE ZDRAVI OTROCI IN OSEBJE, potrebno je tudi izvajanje splošnih higienskih in ostalih ukrepov:

- Redno in temeljito umivanje rok z milom in vodo.
- V primeru, da voda in milo nista dostopna, si roke razkužimo z namenskim razkužilom za roke. Vsebnost alkohola v razkužilu za roke naj bo 60 do 80 %. Razkužilo za roke je namenjeno samo zunanji uporabi. Sredstva za čiščenje/razkuževanje površin niso namenjena čiščenju/razkuževanju kože.
- Umivanje ali razkuževanje rok je potrebno pred jedjo, po jedi, po prihodu iz stranišča, ali pred in po menjavi plenice, po prihodu iz sprehoda oz. igranja zunaj, po vsakem prijemanju kljuk, npr. vstopanje v igralnice, po dotikanju ograje ali po dotikanju drugih površin...
- Ne dotikajmo si obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami.
- Upoštevanje pravilne higiene kihanja in kašlja (preden zakašljamo/kihnemo, si pokrijemo usta in nos s papirnati robčkom ali zakašljamo/kihnemo v zgornji del rokava). Papirnat robček po vsaki uporabi odvržemo med odpadke in si nato umijemo roke z milom ter vodo.
- **Zaprte prostore pred prihodom otrok in po njihovem odhodu ter večkrat dnevno temeljito prezračimo (na stežaj odprta okna). To je eden izmed najpomembnejših higienskih ukrepov je redno zračenje (prezračevanje) prostorov, zato temu posvetite vso pozornost. [Glej PRILOGA 3](#)**
- Organiziranje vsakršnih dogodkov oziroma udeležba na njih (npr. proslave, razstave) je odsvetovana. Dopustni so le dogodki, kjer so udeleženci le otroci iz iste skupine brez zunanjih udeležencev.
- Upoštevajmo zadostno medosebno razdaljo, vsaj 1,5 oz. 2 metra (sede 1,5 metra, v gibanju, čakanju v vrsti kjer je težje vzdrževati stalno razdaljo, 2 metra).
- V vrtec naj vstopajo samo otroci in zaposleni, starši, ki naj upoštevajo vse potrebne ukrepe, ostali le po potrebi po predhodni najavi in naj upoštevajo vse potrebne ukrepe (nošenje maske, higiena rok, kašlja...).
- Morebitne govorilne ure in pridobivanje informacij naj starši opravijo po telefonu ali preko računalniške povezave.
- Tudi pri vseh sestankih prednostno svetujemo organizacijo video sestankov
- Če je mogoče, ne uporabljamo javnega prevoza

SPREJEM ZDRAVIH OTROK V VRTEC

Če so se starši o zdravstvenem stanju otroka, ki **pogosto preboleva okužbe dihal (astma, alergije,...)**, posvetovali s pediatrom, oziroma če je pediater otroka (večkrat) pregledal, naj se zaupa presoji pediatra. **V takem primeru naj starši ob vrnitvi otroka v vrtec izpolnijo izjavo ([PRILOGA 1](#)) in jo izročijo vzgojiteljici.**

Večjo pozornost zdravstvenemu stanju otroka morajo nameniti družine, ki obiskujejo države, kjer je pogostnost okužb COVID-19 večja.

Starši naj spremljajo zdravstveno stanje otroka in v primeru, da zboli, obvestijo vrtec in otroka ne pripeljejo v vrtec. Skladno z nasveti NIJZ naj smiselno postopajo tudi zaposleni.

UVAJANJE OTROK V VRTEC

Ob uvajanju otrok v vrtec so starši lahko prisotni. Starši naj dosledno izvajajo vse higienske ukrepe in v igralnicah uporabljajo zaščitno masko. Starši naj kolikor se le da ostajajo na enem mestu in nimajo stikov z drugimi otroki.

MOŽNOST IZVAJANJA UKREPOV V VRTCU

Za preprečevanje okužbe so na voljo številni ukrepi. Temeljijo na spoznanjih o novem povzročitelju in bolezni, ki se spreminjajo. Zaenkrat je na podlagi dosedanjih strokovnih spoznanj priporočljivo izvajanje zgoraj naštetih ukrepov. **Potrebno se je zavedati, da manj izvajanja ukrepov pomeni manjšo varnost.**

UKREP	Zaposleni - vzgojitelji/ce	Zaposleni - drugi	Otroci	Dodatni ukrep
Bolni ne prihajamo v vrtec ali na delo	+	+	+	
Umivanje rok	+	+	+	Vzgojiteljica pomaga ali usmerja otroke
Razkuževanje rok	+	+	-	
Ne dotikajmo se obraza (oči, nosu in ust) z nečistimi/neumitimi rokami	+	+	-	Ni uporabe zunanjih igral, otroci si ne delijo igrač, ne igrajo se z igračami, ki se jih ne da čistiti, osebje ne nosi nakita
Pravilna higiena kašlja in kihanja	+	+	+/-	
Upoštevanje zadostne medosebne razdalje, vsaj 1,5 do 2 metra (večja razdalja, pomeni večjo varnost)	-	+	-	Manjše stalne vzgojne skupine otrok in vzgojiteljice, odrasli se izogibajo dotikanju npr. ob pozdravu, načrtovanje prihoda in odhoda otrok, da zmanjšamo gnečo, čim več bivanja zunanaj
Zaprte prostore večkrat dnevno temeljito prezračimo.	+	+	+	
Prostore je potrebno redno čistiti in razkuževati	+	+	+	
Uporaba maske	+/-*	+	-	Manjše stalne vzgojne skupine otrok in vzgojiteljice, ostali nosijo maske, bližini se izogibajo tudi preko stikov preko računalnika...**

* v skladu s priporočili in veljavnimi odloki

** Ostali dodatni ukrepi so naštetih spodaj

ZMANJŠEVANJE ŠTEVILA STIKOV MED OSEBAMI

Preprečevanje širjenja okužbe dosegamo z zmanjševanjem števila stikov med osebami in z doslednim izvajanjem higienskih ukrepov. K temu pripomore manjše število oseb v skupini. Manjša kot je skupina otrok, manjše kot je število oseb na površino igralnice, večja kot je razdalja med otroki, manjša je možnost prenosa virusa.

Priporočamo, da se v vrtcu oblikujejo manjše vzgojne skupine. V kolikor je organizacijsko možno, bi za prvo starostno skupino priporočali do 8 otrok in za drugo starostno skupino do 10 otrok.

V kolikor so v eni igralnici vsi otroci iz vzgojne skupine, se je treba zavedati in sprejeti, da je tveganje širjenja okužbe večje.

FIZIČNI STIKI

Potrebe po bližini in varnosti pri otrocih ne smemo prezreti. Zaposleni naj si npr. pred in po tolaženju ali crkljanju otrok umijejo rok.

V tabeli se beleži tudi druge **izredne obiske** v skupini (specialni pedagogi, svetovalna služba, starš, lasten otrok, ravnateljica, pom. ravnateljice,...).

PRIPOROČILA ZA ZAPOSLENE

- **OBVEZNA UPORABA MASK** v vseh SKUPNIH PROSTORIH (vezni hodnik, jedilnica, pralnica).
- **PRAVILNA UPORABA MASKE:**

- Vzdržujte potrebno razdaljo **(1,5 - 2 metra)** do kolegov in otrok iz drugih vzgojnih skupin, s katerimi ne sodelujete; tudi v prostorih za zaposlene.
- izvajajte vse potrebne higienske ukrepe. V ta namen je potrebno namestiti razkužila na več mest v vrtcu, vendar tako, da ne bodo dostopna otrokom.
- Omejite fizične sestanke in odmore, kjer se zbere več ljudi; **druženje v skupnih prostorih ni priporočljivo!** Če je mogoče, uporabite videokonference namesto fizičnih srečanj s kolegi.

- Izogibajte se pozdravov z dotikanjem.
- **Pri delu po možnosti ne nosite nakita na rokah, razen poročnega prstana.**
- Skupne tablične računalnike, računalnike / tipkovnice, telefonske aparate morate **po uporabi razkužiti (knjižnica, kabinet, pisarna).**
- **MINIMALNA uporaba veznih hodnikov** za delavce vrtca zaradi **kontaminacije dostavljene hrane na vozičkih.**
- Vstop in gibanje po jedilnici naj bo **omejen in minimalen.**
- **ODSVETUJEMO** uporabo slanega testa, plastelina, kinetičnega peska za igro otrok.
- **Vsi pogovori, sestanki, pogovorne urice se opravijo pisno preko eAsistenta, telefonskega pogovora ali videokonferenc.**
- **Uporaba skupnih prostorov (knjižnica, Čarobna soba, glasbeni kabinet) NI DOVOLJENA!**
- Ne uporabljajte javnega prevoza na delovno mesto in z njega, če je možno.
- Če zaposleni delajo v več vrtcih, morajo poznati in izvajati specifične lokalne postopke za preprečevanje širjenja okužbe v vsakem vrtcu. Prizadevati si morajo, da je delo tako organizirano, da ne delajo v različnih vrtcih na isti dan.
- Posebne službe (npr. logoped in druge) se morajo držati osnovnih rutin preprečevanja prenosa okužb v skladu s trenutnimi priporočili, drugače opravljajo svoje delo kot običajno.
- **Zaposleni naj spremljajo svoje zdravstveno stanje!**

OSEBNA VAROVALNA OPREMA

Zaposleni morajo ves čas **OBVEZNO NOSITI MASKO.**

Uporaba rokavic za enkratno uporabo je potrebna pri menjavi pleničk. Pri čiščenju in razkuževanju je potrebna uporaba zaščitnih rokavic za večkratno uporabo.

Uporablja se običajno pralno delovno oblačilo (HALJA, predpasnik, delovna obleka v kuhinji) za osebje v vrtcu s poudarkom na poostrenih ukrepih.

Tudi pri **deljenju hrane** je uporaba **maske** in **predpasnika OBVEZNA.**

IGRANJE NA PROSTEM

Da bi se izognili tesnemu stiku med skupinami, je treba, če je mogoče, izbirati večje prostore in načrtovati čim več dejavnosti na prostem. Idealno je, če ima igralnica izhod na prosto.

Tudi na sprehodu naj bodo skupaj otroci iz ene vzgojne skupine.

V popoldanskem času (ob odhodu) je **STARŠEM PREPOVEDANA uporaba vrtčevskih igralnih površin.**

Skupine naj bodo zunaj ob različnih urah, da se omeji število otrok, ki so hkrati zunaj in se jim omogoči več gibanja (oddelčni dogovori)!

Omogočiti otrokom zadostno količino ustreznega did. materiala (keglji, žoge,...), ki se po uporabi lahko ustrezno očisti in razkuži.

Če se le da, podaljšajte čas, ki ga otroci preživljajo zunaj. Spodbujamo več gibanja na prostem, uporabo gozdnih površin, travnikov v okolici vrtca,... Pri tem v toplem delu leta priporočamo izbiro ur, ko moč sonca ni največja. Svetujemo tudi, da poskrbite za ustrezno zaščito pred soncem. Svetujemo, da igrišče razdelite na cone, ob tem ne smemo pozabiti na običajne ukrepe glede varnosti otrok.

NE PRIPOROČAMO uporabe JAVNIH IGRIŠČ v mestu.

Igrišča so razdeljena na **KORIDORJE**, ob tem ne smemo pozabiti na običajne ukrepe glede varnosti otrok. **VSAKI SKUPINI PRIPADA LE 1 KORIDOR!**

IGRALA

Priporočamo, da se otroška igrala na vrtčevskih igriščih uporablja le, če gre za igrala, ki so namenjena zgolj uporabi vrtca in do njih **NE** dostopajo zunanji uporabniki ter je **zagotovljeno RAZKUŽEVANJE** med uporabo različnih skupin otrok.

Ker so igrišča razdeljena na koridorje, predlagamo, da se pripravi **razpored uporabe igral**, tako da posamezna vzgojna skupina na določen dan uporablja eno ali več igral, na koncu dne se jih razkuži in naslednji dan lahko uporablja ta igrala druga skupina.

PESKOVNIKI

Izjemo med igrali predstavljajo peskovniki. Mivke v njih se ne da razkuževati na način kot površine ostalih igral, prav tako do sedaj še ni objavljen oziroma znan čas preživetja virusa SARS COV-2 v mivki.

Zato NIJZ uporabo peskovnikov odsvetuje.

Ker pa je igra v peskovniku med otroci zelo priljubljena, morate v primeru da otrokom ponudite mivko dosledno upoštevati določene higienske ukrepe po uporabi peskovnika.

Priporočamo:

- da peskovnik ki ga uporablja več skupin, uporabljajo zgolj otroci **drugega starostnega obdobja (4-6let)**, ki že lahko skrbijo za vzdrževanje osebne higiene
- da se tudi za peskovnike v vrtcu pripravi **razpored** uporabe po skupinah
- da se na koncu igre peskovni **prelopata** in pusti odkrit do zaprtja vrtca, da se, če je pesek moker, posuši. V kolikor ostaja peskovnik odkrit tudi čez noč, je potrebno pred njegovo ponovno uporabo z vizualnim

pregledom preveriti, ali so v peskovnik po zadnji uporabi zašli tujki in jih, če so prisotni, tudi odstraniti in po potrebi še drugače ukrepati.

- da strokovni delavec ves čas spremlja igro v peskovniku, otroke opozarja, da ne bi med igro dajali peska, predmetov ali rok v usta oziroma se dotikali obraza in oči ter
- da si po igri v peskovniku vsi otroci temeljito umijejo roke.

Svetujemo da zaposleni v vrtcu vsako jutro pregledajo igrišče, pregledajo peskovnike in preverijo morebitne poškodbe na igralih in jih po potrebi izloči iz uporabe.

IGRE Z VODO

V zvezi z izvajanjem vodnih aktivnosti v vrtcu oz. iger z žogo (škropljenje, polivanje z vodo iz kanglic, pretakanje vode, čofotanje v majhnih napihljivih bazenčkih ...), kar je poleti zelo aktualno, velja enako kot za ostale igre – **priporočamo, da se skupaj igrajo otroci iz matične skupine.**

a sedaj ni dokazov, da bi se virus SARS-CoV-2 prenašal preko pitne vode. Poleg tega, da se skupaj igrajo otroci iz matične skupine, pri organizaciji aktivnosti v oz. z vodo vrtcem svetujemo da uporabljate vodo iz vodovoda s poznano ustrežno kakovostjo in da uporabite čiste igrače oz. igrala (kanglice, vedra, napihljive bazenčke), ki jih po zaključku igre temeljito očistite in posušite.

Seveda je ob tem potrebno upoštevati tudi vsa ostala splošna priporočila za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 (skrb za umivanje rok, nedotikanje obraza med aktivnostmi itd....) ter poskrbeti tudi za varnost otrok - tako glede zaščite pred škodljivim delovanjem sončnega UV sevanja kot zaradi nevarnosti utopitve.

PREVIJANJE

Poteka, kakor običajno, v treh fazah postopka menjave plenice: priprava, menjava in čiščenje. Menjava plenice poteka z rokavicami za enkratno uporabo. Pomembno je tudi upoštevati, da si mora oseba, ki menja plenico, roke umiti oziroma razkužiti trikrat: preden začne, po menjavi plenice in po čiščenju in dezinfekciji previjalne mize.

Pogosto so potrebna rezervna oblačila za otroka. Umazana oblačila odložimo v plastično vrečo, ki jo tesno zavežemo in namestimo nekam, kjer se je otroci ne morejo dotikati, ter jo izročimo staršem. V času epidemije svetujemo čiščenje in razkuževanje vseh površin, ki so bile stiku z izločki otroka. Takrat osebje nosi rokavice za enkratno uporabo. Po odstranjevanju rokavic si razkužimo roke.

Uporaba previjalnih pultov v garderobnih prostorih je dovoljena ob upoštevanju higienskih priporočil – OBVEZNA uporaba previjalne podloge in razkuževanje po vsaki uporabi.

SANITARIJE

Strokovni delavci naj poskrbijo, da ne bo prišlo do mešanja otrok iz različnih skupin v toaletnih prostorih.

ODDELČNI DOGOVOR O UPORABI SANITARIJ IN UMIVALNICE PRED OBROKI. Vsi sanitarni prostori morajo biti povsod opremljeni z dovolj mila in papirnatih brisač.

Razkuževanje školjk in ročajev pri umivalnikih ZA VSAKIM OTROKOM (razkužilni robčki).

Pogosto zračenje sanitarnih prostorov, razkuževanje je naloga str. delavcev. (glej [PRILOGA 3](#))

ČIŠČENJE IN ZRAČENJE PROSTOROV

Vrtec naj bo ustrezno očiščen in pripravljen pred odprtjem: smiselno uporabite Priporočila lastnikom objektov za hišno vodovodno omrežje (HVO) po daljši prekinitvi uporabe pitne vode (COVID-19) dostopno tu: <https://www.nijz.si/sl/priporocila-lastnikom-objektov-za-hisno-vodovodno-omrezje-hvo-po-daljsi-prekinitvi-uporabe-pitne>

Večkrat dnevno očistite in razkužite površine, ki se jih otroci pogosto dotikajo (npr. mize, stoli s trdimi nasloni, kljuke, ročaji, stranišča, umivalniki), priporočamo vsaj dvakrat. Priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času epidemije COVID-19 <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>

Slabo prezračeni prostori in veliko ljudi v zaprtem prostoru pomeni veliko tveganje za prenos virusa. Pogostejša menjava zraka v prostoru pomeni, da je tveganje za vdih delcev z virusi iz zraka in okužbo manjše. Pogoj za učinkovito prezračevanje je, da je menjava zraka dovolj pogosta in smer toka zraka pri prezračevanju taka, da ne pride do prenosa mikroorganizmov med osebami.

Priporočila za prezračevanje za posamezno ustanovo se razlikujejo glede na tip zračenja (mehansko, naravno ali hibridno) in glede na različne parametre, ki jih je potrebno upoštevati (različno velikost oken, prostornino in število oseb v prostoru, različno količino izločenih virusov, razliko v temperaturi notranjega in zunanjega zraka...).

Priporočamo, da vsaka ustanova pripravi lasten načrt prezračevanja s pomočjo strokovnjakov tehnične stroke.

Načrt prezračevanja naj zajema vse prostore v ustanovi. V načrtu naj bo za vsak posamezen prostor predviden način prezračevanja, čas, pogostost, trajanje..., odgovorna oseba, v primeru mehanskega prezračevanja tudi vzdrževanje naprav.

Pri naravnem prezračevanju naj se vse prostore vsak dan pred odpiranjem vrtca temeljito prezračijo. Zračenje naj poteka najmanj pol ure pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, ter čim pogosteje tekom dneva oziroma skladno z načrtom prezračevanja. Še boljše je, če je seveda možno, da se igralnice in ostali prostori zračijo ves čas. S tem v zvezi svetujemo, da ima otrok v vrtcu dodatno toplejše oblačilo.

V primeru mehanskega prezračevanja priporočamo, da sledite priporočilom za zdravstvene in druge ustanove, ki sta jih v času epidemije objavili Svetovna zdravstvena organizacija in ameriško združenje ASHRAE (6 izmenjav zraka na uro).

Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja COVID-19 so dosegljiva na: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.

OBLIKOVANJE VZGOJNIH SKUPIN

Vzgojne skupine naj se nahajajo v ločenih prostorih. Vzgojna skupina in vzgojiteljica naj bo kar se da stalna. Vzgojna skupina naj nima stikov z drugimi vzgojnimi skupinami: z otroki, starši ali vzgojitelji iz drugih vzgojnih skupin in drugim osebjem.

Skupine naj bodo skupaj cel dan, odsvetujemo združevanje skupin zjutraj in popoldan.

Vzgojne skupine naj se nahajajo v ločenih prostorih. Skupine naj se ne mešajo z drugimi in otrok naj bo cel dan v tej skupini. **Zagotovljeno naj bo, da je možno slediti, kateri otroci so bili skupaj na posamezni dan.**

Mehurček je izraz za stalno skupino, v kateri so stalni člani. Namen oblikovanja mehurčkov je zmanjšanje števila stikov. Manjši kot je mehurček, manjše število visoko rizičnih tesnih kontaktov bo v primeru potrjene okužbe pri članu mehurčka. Posameznik je lahko vključen v več mehurčkov (oddelek, krožek, prevoz).

To je treba upoštevati pri prepoznavanju kontaktov oseb s potrjeno okužbo. Oblikovanje mehurčkov je smiselno takrat, ko ni mogoče zagotavljati vseh ostalih preventivnih ukrepov. Tak primer so otroci v predšolski vzgoji in učenci zlasti prve triade v osnovni šoli, od katerih ne pričakujemo, da bi vzdrževali priporočeno medosebno razdaljo.

Vzgojna skupina in vzgojiteljica naj bo stalna.

- **Ležalniki:** Otroški ležalniki naj bodo razporejeni na **največji možni razdalji**. Priporočamo **razdaljo 1,5 – 2m (razdalja od ust do ust)**. Vsak otrok naj uporablja vedno isti ležalnik.
- **Sanitarije:** **Izogibajte se zastojem na poti v in iz vrta in v in iz stranišča.**

HOJA PO SKUPNIH PROSTORIH (HODNIK, KNJIŽNICA, TELOVADNICA,...)

Prehod skozi skupne prostore naj bo le, **če je NUJNO**. V tem primeru naj otroci in vzgojiteljica iz ene vzgojne skupine hodijo skupaj, medtem drugi počakajo v sobi; otroke spodbujajte, naj se v takšnih prehodih ne dotikajo površin ali predmetov.

PRINAŠANJE STVARI OD DOMA V VRTEC

IGRAČE IN DUDE

Otroci naj ne prinašajo **od doma v vrtec lastnih ljubkovalnih ali plišastih igrač, knjig, revij ali drugega materiala!**

Če je **potreba otroka**, da ima pri **počitku** ob sebi **igračo** (»ninice«, **dude**) naj le to starši **pustijo v garderobni omarici** in o tem seznanijo str. delavko.

Skupnih igrač ne smete deliti med vzgojnimi skupinami, dokler igrač ne očistite. Uporabljajo naj samo pralne igrače, in ne igrač, ki jih ne moremo oprati oz. očistiti. Igrače peremo v skladu z navodili proizvajalca, če je mogoče, pri najvišji temperaturi in potrebno jih je dobro posušiti. **Med epidemijo naj otroci ne uporabljajo plišastih igrač.**

Pri načrtovanju didaktične opreme je treba dati prednost gladki opremi oz. trdim površinam, ki jih je enostavno oprati z detergentom in vodo.

Odsvetujemo uporabo materialov, kot so kinetični pesek, glina, koruza, riž itd. in vse igrače, ki jih ni mogoče oprati z detergentom ter posušiti.

Igrače NAJ SE RAZKUŽIJO 2x/dan. Še posebej je to pomembno za starostne skupine otrok, ki dajejo predmete v usta.

VSTOPANJE V PROSTORE VRTCA

Izogibati se je treba vstopanju drugih oseb (npr. zaradi čiščenja, popraviljanja in dostave hrane v prostor), dokler so otroci v prostoru. V izogib nepotrebnemu vstopanju bomo zaklepali **VSA VRATA** Vrtca Postojna. **Obiskovalci morajo POZVONITI!**

- enote in oddelki so zaklenjeni v času 8.40h - 11.45h ter 12.30h - 14h,
- enota Zmajček se zaklepa 8.40h-12.15h ter 12.45-14h
- jaslični oddelki se zaklepajo glede na dnevno rutino
- gospodarski vhod in uprava – zaklenjeno 8.40h – 13.30h.

Natančni urniki zaklepanja so izobešeni na vratih posameznega oddelka.

PRIHOD OTROK V VRTEC

Potrebno je časovno in prostorsko načrtovanje prisotnosti in dejavnosti otrok v vrtcu in časa prevzema ter odhoda otrok iz vrtca, da se izognete zastojem v garderobi.

- Uporaba mask v zaprtih prostorih v skladu s priporočili (vsi zaposleni, starši).
- **Enote Pastirček, Škratek, Ravbarček: VSTOP v garderobo omejen na 2 ODRASLA in 2 OTROKA hkrati!** Ob tem se upošteva vse potrebne ukrepe (odrasli nosijo maske, razkuževanje rok, higiena kašlja; otrok si pred vstopom v igralnico umije roke).
- **Enota Zmajček: Pri večjih otrocih poteka SPREJEM in ODDAJANJE na VHODNIH VRATIH, kjer otroka sprejme strokovni delavec.** Otroci se napotijo v garderobo, kjer jih sprejme drugi str. delavec ter jih pospremi v garderobo (otrok si pred vstopom v igralnico umije roke).
- **Enota Pudgurček: Starši vstopajo v garderobo posamezno, ustrezno opremljeni z masko.** V garderobi je lahko hkratno samo **1 ODRASEL in 1 OTROK** (otrok si pred vstopom v igralnico umije roke).

Možno je otroke sprejemati zunaj. V tem primeru je potrebno organizirati zbiranje tako, da se skupine otrok med seboj ne mešajo in so primerno oddaljene.

Starši naj vzdržujejo potrebno razdaljo (1,5 - 2m) do vzgojiteljice, drugih otrok in staršev, če prihajajo hkrati. V vrtec naj ne vstopajo, če ni nujno potrebno, **ČE je nujno**, pa z masko in si ob vstopu razkužijo roke. Otrok si po preobujanju in oblačenju umije roke.

Večji otroci prihajajo v vrtec tako, da se v garderobi sami preobujejo, slečejo vrhnje oblačilo in si umijejo roke z milom in vodo.

Priporočamo, da si predšolski otroci ne razkužujejo rok, ampak jih umivajo z vodo in milom.

Rezervna oblačila naj otrok prinese s seboj kot običajno.

Svetujemo naj otroka pripelje v vrtec odrasla oseba iz istega gospodinjstva.

Uporabo javnega prevoza do vrtca in z njega odsvetujemo, če je mogoče priti drugače.

ODHOD OTROK IZ VRTCA

Starši naj se za prevzem otroka DOSLEDNO držijo navedene ure ob prijavi.

- **Enote Pastirček, Škratek, Ravbarček:** **VSTOP** v garderobo omejen na **2 ODRASLA** in **2 OTROKA** hkrati! Starši naj garderobni prostor **čim hitreje zapustijo** v izogib predolgemu čakanju na vhodu. Ob tem se upošteva vse potrebne ukrepe (odrasli nosijo maske, razkuževanje rok, higiena kašlja)
- **Enota Zmajček:** **ODDAJANJE** otrok poteka na **VHODNIH VRATIH**, kjer strokovni delavec pripravi otroka za odhod in ga odda staršem.
- **Enota Pudgurček:** Starši vstopajo v garderobo posamezno, ustrezno opremljeni z masko. V garderobi je lahko hkratno samo **1 ODRASEL** in **1 OTROK**.

V popoldanskem času (ob odhodu) je STARŠEM PREPOVEDANA uporaba vrtčevskih igralnih površin.

KUHINJA, PREHRANA, ČIŠČENJE

DELO V KUHINJI

Osebe naj bo seznanjeno s posebnim delovnim režimom, planom čiščenja za površine in prostore v obdobju epidemije COVID-19:

- **kuhinjski pomočnik DOSTAVI VOZIČEK S HRANO DO ODDELKOV (zajtrk, kosilo in malica)**
- ravnanje z živili mora potekati skladno z sistemom HACCP;
- jedilniki so lahko enostavnejši;
- malice naj bodo pripravljene enoporcijsko, tako da v igralnicah razen razdelitve ni potrebnih dodatnih dejavnosti (npr. mazanja namaza na kruh)
- obvezno je nošenje maske;
- delovna oblačila je potrebno zamenjati vsak dan, prati pri temperaturi vsaj 60 °C;
- redno umivanje rok;
- redno čiščenje površin in pultov;
- ohranjanje medosebne razdalje vsaj 1,5 -2 metra preden jed/živilo zapusti kuhinjo, ga kuharsko osebje pred morebitno kontaminacijo zaščiti s folijo/pokrovom/pokrovko. obroki naj bodo dostavljeni v igralnico tako, da je čim manj stika z osebjem izven skupine: oseba, ki prinese hrano, pusti hrano na vozičku, **na hodniku pred oddelkom**, vzgojiteljica razkuži ročaj vozička, ga pripelje v igralnico in hrano razdeli;
- po vsakem zaključenem delavniku osebje v kuhinji poskrbi, da se vse delovne površine, pribor in orodje razkuži;
- **RAZDELILNA KUHINJA** na podružnicah: potrebno je dnevno razkuževanje transportnih posod, sicer enaki pogoji kot zgoraj;
- osebje v kuhinji naj se, če je to le mogoče, razdeli v dve skupini - izmeni, ki naj se med seboj ne križata.

Otroci naj dobijo hrano pripravljeno tako, da jim je potrebno čim manj pomagati. Otrokom naj se **onemogoči**, da sami posegajo po živilih (npr. **po sadju iz iste posode**).

Pred hranjenjem in po njem naj si osebje in otroci umijejo roke. Vzgojiteljica si mora, preden pomaga drugemu otroku pri hranjenju, umiti ali razkužiti roke. Ker ne more vzdrževati medosebne razdalje, naj se po možnosti izogiba položaju, kjer sta oba obraza v isti višini.

Časovni režim in organizacija vseh ponujenih obrokov naj se prilagodi vzgojno-izobraževalnemu procesu ter izvajanju higienskega režima.

Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih. Spletna stran medicine dela, dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>

ČIŠČENJE IN ZRAČENJE PROSTOROV

Pred odpiranjem vrtca je potrebno prostore temeljito prezračiti. Zračenje naj poteka najmanj pol ure pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, če vremenske razmere dopuščajo, naj bodo okna ves čas odprta. **Za zapiranje oken po igralnicah poskrbijo čistilke.**

Večkrat dnevno očistite in razkužite površine, ki se jih otroci pogosto dotikajo (npr. mize, stoli s trdimi nasloni, kljuke, ročaji, stranišča, umivalniki), priporočamo vsaj 2x.

OBOLELOST Z COVID – 19

https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodilo_vodstvu_viz_ob_sumu_ali_potrjenem_primeru_v_zavodu_2.pdf

OBVEŠČANJE VRTCA

- **Starši in zaposleni so dolžni obvestiti vrtec ob morebitni odreditvi izolacije ob pozitivnem testu na COVID-19 ali odreditvi karanteni pri otroku ali katerem drugem družinskem članu.**

OBRAVNAVA PRIMERA S SUMOM NA COVID-19 V VRTCU PRI OTROKU

- Če zbolí **OTROK z vročino IN drugimi znaki akutne okužbe dihal**, se ga takoj izolira v posebnem prostoru. Če je mogoče, naj nosi masko. O bolezni naj se obvesti starše ali skrbnike. Oboleli otrok naj uporablja samo določene sanitarije in umivalnik.

Če je pri otroku potrjena okužba COVID-19, NIJZ prejme prijavo obolenja iz laboratorija oziroma ga o tem obvesti izbrani zdravnik otroka. V primeru pozitivnega izvida NIJZ začne voditi epidemiološko preiskavo. V epidemiološki preiskavi sodelujejo NIJZ, vodstvo vrtca, zdravstvena inšpekcija in drugi. Z epidemiološko preiskavo se išče izvor okužbe in identificira kontakte, ki so bili v stiku z obolelim otrokom v času kužnosti doma, v vrtcu itd.

O epidemioloških ukrepih v vrtcu se vodstvo vrtca posvetuje z epidemiologom območne enote NIJZ. (V kolikor se zgodi, da ima vodstvo vrtca prej informacijo o primeru COVID-19 v vrtcu, se o tem posvetuje z epidemiologom območne enote NIJZ).

OBRAVNAVA PRIMERA S SUMOM NA COVID-19 V VRTCU PRI ZAPOSLENEM

- Če zbolí **OSEBJE VRTCA z vročino IN znaki akutne okužbe dihal**, se umakne iz delovnega mesta, obvesti vodstvo vrtca in pokliče izbranega zdravnika. V primeru, da je COVID-19 pozitiven(a), izbrani zdravnik oz. laboratorij o tem obvesti NIJZ, ki začne z epidemiološko preiskavo.

Prostore vrtca, kjer se je gibala obolela oseba (otrok, zaposleni, starš) s COVID-19, se temeljito prezračijo, očistijo, ter razkužijo predvsem površine, ki se jih je otrok ali zaposleni dotikal (pipe, vrvica v WC, kljuke vrat ...).

POSTOPEK ODZIVANJA OB POTRJENEM PRIMERU OKUŽBE S SARS-COV-2 V PREDŠOLSKI VZGOJI

Ta navodila veljajo, kadar so v VIZ upoštevana aktualna higienska priporočila NIJZ. Ključno je, da se vzdržuje stalne skupine ("mehurčke"), ki se med sabo ne mešajo, in izvaja zračenje prostorov skladno s priporočili.

1. KORAK ----- POTREBNOST UKREPANJA

Ali je otrok/zaposleni v VIZ s potrjeno okužbo obiskoval VIZ v obdobju kužnosti: 2 dni pred pojavom simptomov (datum potrditve okužbe pri asimptomatskih) do 10 dni po pojavu simptomov?

Ne | Ni nadaljnjega ukrepanja VIZ.

Da | Sledite nadaljnjim korakom.

2. KORAK ----- PREPOZNAVA KONTAKTOV

Prepoznava kontaktov potrjenega primera v obdobju kužnosti. Sovarovanci in strokovno osebje pri vseh oblikah varstva (v matičnem oddelku, jutranje varstvo itd.).

3. KORAK ----- OPREDELITEV VISOKO RIZIČNIH TESNIH KONTAKTOV (VRK)

Izmed prepoznanih kontaktov v 2. koraku je treba prepoznati visoko rizične tesne kontakte. **Vsi sovarovanci iz matičnega oddelka in vzgojitelj ter pomočnik vzgojitelja oddelka; drugo strokovno osebje, ki je bilo skupaj z oddelkom v zaprtem prostoru več kot 15 minut**, razen izjema (glej poglavje 4.3, korak 3).

4. KORAK ----- OBVEŠČANJE PREPOZNANIH KONTAKTOV

Vse prepoznane kontakte v 2. koraku je treba obvestiti glede na vrsto stika.

Tesni kontakti | Obvesti se jih, da so bili v stiku z osebo s potrjeno okužbo, ki ne predstavlja visokega tveganja. Pošlje se jim pripravljen dopis.

Visoko rizični tesni kontakti | Obvesti se jih, da se umaknejo v karanteno na domu. Pošlje se jim pripravljen dopis.

5. KORAK ----- SPREMLJANJE EPIDEMIOLOŠKE SITUACIJE ZNOTRAJ VIZ

Znotraj vsake VIZ je treba spremljati epidemiološko situacijo. Ko je izpolnjen prvi izmed naslednjih kriterijev, o tem obvestite NIJZ na epi.viz@nijz.si. V primeru stopnjevanja epidemiološke situacije obvestite NIJZ tudi ob vsakem naslednjem izpolnjenem kriteriju.

≥ 15 % otrok iz "mehurčka" ima potrjeno okužbo v obdobju 14 dni.

≥ 10 % zaposlenih v VIZ ima potrjeno okužbo v obdobju 14 dni.

≥ 3 "mehurčkah" so se pojavili potrjeni primeri (to pomeni najmanj po ena okužba v treh različnih "mehurčkih"; skupaj to pomeni najmanj tri okužbe v VIZ).

PROSTORI ZA IZOLACIJO OTROKA ALI DELAVCA:

- ENOTA PASTIRČEK: telovadnica
- ENOTA ZMAJČEK: telovadnica
- ENOTA RAVBARČEK: garderoba
- ENOTA ŠKRATEK: zbornica
- ENOTA PUDGURČEK: telovadnica

IZOLACIJA ALI OSAMITEV

Izolacija ali osamitev je ukrep, ki ga izbrani osebni zdravnik odredi bolniku s COVID-19. Bolnik ne sme zapuščati doma, omejiti mora stike z drugimi in dosledno upoštevati priporočila za preprečevanje širjenja bolezni.

V kolikor je bil otrok v stiku z okuženo osebo in mu je odrejena IZOLACIJA, so starši dolžni poslati odločbo o izolaciji na knjigovodstvo vrtca: anja.zemljic@vrtec-postojna.si

OMEJITVE V ČASU IZOLACIJE

- Oseba v domači izolaciji ne sme zapuščati doma. Izjema je obisk pri zdravniku. Za obisk zdravnika naj ne uporablja javnega prevoza ali taksijev. Skrbi naj za higieno oziroma razkuževanje rok, uporabljati mora svoj jedilni pribor, higienske pripomočke in brisače.
- Če je možno, se v gospodinjstvu umakne v ločen prostor, uporablja ločeno spalnico in kopalnico. Če te možnosti nima, uporabi kopalnico takrat, ko ostalih v njej ni. Po možnosti naj vzdržuje varnostno razdaljo 1,5 metra.
- Izolacija je izjemno pomemben ukrep, ki ga je potrebno dosledno upoštevati. Bolnik naj v času izolacije počiva, naj ne izvaja težjih fizičnih aktivnosti. Prejema naj zdravila, ki mu jih je predpisal zdravnik. Zaužije naj dovolj tekočine.
- V času izolacije ni dovoljeno sprejemati obiskov, bolnik naj se izogiba stikom z drugimi osebami. Za hišne ljubljence poskrbijo drugi člani gospodinjstva.
- Bolnik v času izolacije spremlja svoje zdravstveno stanje. V primeru, da se bolezen poslabša (npr. primer poslabšanje kašlja z gnojnim izpljункom ali težko dihanje), se po telefonu čim prej posvetuje z izbranim zdravnikom. Če ta ni dosegljiv, pokliče najbližjo dežurno ambulanto ali 112.
- Epidemiolog poda navodila za vse člane gospodinjstva. Običajno so zdrave osebe, ki so tesni kontakt obolelega (npr. živijo v istem gospodinjstvu) v karanteni. Zdrave osebe v gospodinjstvu se ne smejo zadrževati v istih prostorih kot bolnik.

TRAJANJE IZOLACIJE

Bolnik je v izolaciji oziroma bolniškem staležu najmanj 10 dni ali več, če je potek bolezni težji. Na delovno mesto/v vrtec se vrne, ko je zdrav. O trajanju izolacije odloča izbrani (lečeči) zdravnik.

KARANTENA

Karantena na domu 10-dnevne karantene na domu zaradi visoko rizičnega stika ni možno skrajšati. Oseba, ki je v karanteni, lahko dom zapusti v primeru zdravstvenih težav, ki zahtevajo ali testiranje na covid-19 oziroma nujno zdravstveno oskrbo. Tudi v primeru, ko se oseba, ki je v karanteni, testira in je test na prisotnost okužbe s SARS-CoV-2 negativen, mora ostati do konca v karanteni. Z namenom varne vrnitve v običajno življenje svetujemo testiranje s HAGT po izteku 10-dnevne karantene. *Navodila za karanteno na domu so dostopna na <https://www.nijz.si/sl/izolacija> v poglavju Navodilo za karanteno na domu.*

Karantena je ukrep, s katerim se preventivno, z namenom preprečevanja širjenja nalezljivih bolezni, omeji svobodno gibanje sicer zdravim osebam in ga odredi Ministrstvo za zdravje na predlog NIJZ. Oseba mora ostati doma oziroma na naslovu, ki ga navede, osebe v skupnem gospodinjstvu brez odrejene karantene pa morajo upoštevati priporočila glede fizičnega distanciranja, osebne higijene zlasti rok, zračenja prostorov ipd. Osebe, ki so v karanteni, prejmejo s strani NIJZ pisna navodila, kako naj ravnajo.

V kolikor je bil otrok v stiku z okuženo osebo in mu je odrejena KARANTENA, so starši dolžni poslati odločbo o karanteni na knjigovodstvo vrtca: anja.zemljic@vrtec-postojna.si

IZRAČUN OBDOBJA KARANTENE NA DOMU

Za vse osebe, ki so prepoznane kot visoko rizični tesni kontakt, ugotovimo, kdaj so le-te imele zadnji stik z osebo s potrjeno okužbo.

Zadnji dan stika z okuženo osebo je prvi dan karantene. *Primer: če sta osebi imeli zadnji stik v torek, 16. 03. 2021, je ta dan hkrati tudi prvi dan karantene na domu za visoko rizični tesni kontakt.*

Karantena na domu traja 10 dni. *Primer: če je prvi dan karantene na domu 16. 03. 2021, je zadnji dan karantene na domu 25. 03. 2021.*

Zaradi številnih razlogov (npr. čakanje na testiranje) je lahko čas, ko bo visoko rizični tesni kontakt resnično v karanteni na domu, krajši. *Primer: osebi sta imeli zadnji stik v torek, 16. 03. 2021, ta dan je hkrati tudi prvi dan karantene na domu za visoko rizični tesni kontakt. Oseba s potrjeno okužbo je potrditvev okužbe prejela šele v petek, 19. 03. 2021. To pomeni, da se na ta dan oseba, ki je visoko rizični tesni kontakt, umakne v karanteno na domu, v kateri bo do vključno 25. 03. 2021. To pomeni, da bo v karanteni na domu le 7 dni. Ukrep karantene na domu se izvaja ne glede na število preostalih dni do dopolnjenega obdobja 10-dnevne karantene.*

OMEJITVE V ČASU KARANTENE

- V skladu z navodili oseba v karanteni ostane doma ali na začasnem naslovu, ki ga je navedla. Oseba ne sme zapustiti bivališča; ne sme v službo ali trgovino, ne sme uporabljati javnega prevoza in taksijev. Prav tako ne sme sprejemati obiskov na domu.
- Z drugimi osebami skupnega gospodinjstva mora vzdrževati medsebojno razdaljo vsaj 1,5 metra. Skrbeti mora za higieno oziroma razkuževanje rok, uporabljati mora svoj jedilni pribor in higienske pripomočke.
- Za hišne ljubljence v domačem okolju naj poskrbijo zdravi člani skupnega gospodinjstva, če je mogoče.
- **Osebam, ki živijo v skupnem gospodinjstvu in jim ni bila odrejena karantena, ni odvzeta svoboda gibanja.**
- **Če otrokom ni bila odrejena karantena, lahko obiskujejo vrtec. V vrtec naj jih pripelje odrasla oseba, ki ni v karanteni. Oseba, ki je v karanteni, naj bo za čas karantene ločena od otroka in ostalih članov družine.**
- Oseba, ki je v karanteni, kot tudi druge osebe istega gospodinjstva, naj spremljajo svoje zdravstveno stanje in se ob pojavu znakov akutne okužbe dihal (npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje) ali drugih bolezenskih znakov čim prej pokličejo izbranega ali dežurnega zdravnika.
- Če je v skupnem gospodinjstvu tudi zboleli s Covid-19, se zdrave osebe v gospodinjstvu ne smejo zadrževati v istih prostorih kot bolnik.

KARANTENA SKUPINE OTROK

Če je v skupini vrtca potrjena okužba z novim koronavirusom pri otroku ali zaposlenih, epidemiološka služba napravi oceno tveganja. Na podlagi ocene tveganja se za tesne kontakte bolnika predlaga karantena na stalnem ali začasnem naslovu.

V kolikor je bila otroku odrejena **KARANTENA**, so starši dolžni poslati odločbo o karanteni na knjigovodstvo vrtca: anja.zemljic@vrtec-postojna.si

V celotnem obdobju trajanja karantene otrok ne sme zapuščati bivališča. V tem času je potrebno upoštevati priporočila NIJZ za ravnanje v karanteni na stalnem/začasnem naslovu, ki so objavljena na spletni strani NIJZ (<https://www.nijz.si/sl/priporocila-zaravnanje-v-karanteni-na-stalnemzacasnem-naslovu>) in navodila za starše otrok, ki jim je bila odrejena karantena: Obvestilo za starše otroka, ki mu je bila odrejena karantena po visoko rizičnem tesnem stiku z osebo s potrjenim COVID-19 v vzgojno-izobraževalnem..zavodu: https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/obvestilo_za_starse_otroka_ki_mu_je_bila_odrejena_karantena_vzgojno-izobrazevalni_zavodi_1_30.6.2020.pdf

Če ima otrok, za katerega je odrejena karantena, sorojenca za katerega ni bila odrejena karantena, lahko ta normalno obiskuje vrtec/šolo ob izvajanju karantene na priporočen način.

Prav tako lahko starš, ki ne bo skrbel za otroka v času karantene, hodi naprej v službo. Odsvetuje se, da za otroka v karanteni skrbijo stari starši.

Starši vsak dan spremljajo zdravstveno stanje otroka in beležijo ugotovitve v tabelo za spremljanje zdravstvenega stanja iz NIJZ. Če se pri otroku v tem obdobju pojavijo znaki akutne okužbe dihal (npr. slabo počutje, prehladni znaki, kašelj, vročina, težko dihanje) ali drugi bolezenski znaki, pokličejo izbranega ali dežurnega zdravnika. **Ob pojavu bolezni pri otroku se karantena spremeni v izolacijo.**

Odreditev karantene za otroke in osebe enega oddelka vrtca zaradi pojava COVID-19 pomeni, da ostali oddelki nadaljujejo z varstvom v skladu s higienskimi priporočili NIJZ.

Ob pojavu novih primerov v sosednjih oddelkih vrtca, epidemiološka služba (NIJZ) ponovno naredi oceno tveganja in predlaga nadaljnje ukrepe.

ODGOVORI NA POGOSTA VPRAŠANJA

Vprašanje 1:

"Ena izmed naših učenk ima sestro, ki je v karanteni. Sestra ne obiskuje naše šole. Kako naj ukrepamo v šoli?"

Za osebe, ki živijo v skupnem gospodinjstvu z osebo, ki ji je bila priporočena karantena na domu, ni priporočil glede omejevanja stikov. Zato učenka (sestra osebe v karanteni) lahko obiskuje pouk. Ukrepi v šoli niso potrebni.

Vprašanje 2:

"Cela družina ene izmed naših učenk je od danes v karanteni (zbolel je učenkin oče). Učenka je bila včeraj normalno pri pouku. Kako naj ukrepamo v šoli?"

Vaši učenki je bila priporočena karantena, ker je imela visoko rizični tesni kontakt z okuženo osebo v gospodinjstvu. Ukrepi v šoli niso potrebni. V primeru, da bi se pri vaši učenki v karanteni pojavili simptomi okužbe, bo opravila test na okužbo s SARS-CoV-2, čemur bi v primeru pozitivnega rezultata sledili ukrepi skladno z navodili.

Vprašanje 3:

"Pred nekaj minutami so naši delavki na šoli sporočili, da je njen brat pozitiven na covid-19. Delavko smo v skladu z navodili NIJZ, ki jih je dobil brat (priporočena karantena za vse člane gospodinjstva), poslali domov. Ali moramo izvesti še kakšne dodatne ukrepe?"

Dodatni ukrepi v šoli niso potrebni. Vaši zaposleni je bila priporočena karantena, ker je imela visoko rizični tesni kontakt s svojim bratom. V primeru, da bi se pri vaši zaposleni v karanteni pojavili simptomi okužbe, bo opravila test na okužbo s SARS-CoV-2, čemur bi v primeru pozitivnega rezultata sledili ukrepi skladno z navodili

GRADIVA NA SPLETNI STRANI NIJZ

V pomoč so vam lahko materiali na spletni strani NIJZ: Za otroke:

- <https://www.nijz.si/sl/otroci-in-mladostniki-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/strip_kako-se-sirijo-virusi.pdf
- <https://zdaj.net/>
- <https://zdaj.net/kategorija/koronavirus-otroci-in-mladostniki/>
- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/datoteke/dusevno_zdravje_otroci.pdf

In druga gradiva dostopni tu: <https://www.nijz.si/sl/koronavirus-sars-cov-2-gradiva>

VIRI

- www.nijz.si
- Martin Exner M, Peter Walger P, Teichert U, Herr C. Stellungnahme Deutsche Gesellschaft für Krankenhaushygiene (DGKH), Bundesverband der Ärztinnen und Ärzte des Öffentlichen Gesundheitsdienstes (BVÖGD), Gesellschaft für Hygiene, Umweltmedizin und Präventivmedizin (GHUP). Bekämpfung der COVID-19-Epidemie in Deutschland – Handlungsempfehlungen für Gesundheitsämter für die infektiös-hygienische Überwachung der Durchführung von schriftlichen Schulprüfungen (Abitur, ZP 10), sonstiger Abschlussprüfungen in Ausbildungsberufen und in der Universität und zum Wiederbeginn des Schulbetriebes. Available from: https://www.krankenhaushygiene.de/ccUpload/upload/files/2020_04_16_Stellungnahme-DGKH-BVOEGD-GHUP-Praeventivkonzept.pdf
- Hygienehandbuch zu COVID-19 Teil 1: Empfehlungen des BMBWF zum Schutz vor einer COVID-19-Ansteckung in elementarpädagogischen Einrichtungen und Schulen. Wien: Bundesministerium für Bildung, Wissenschaft und Forschung; 2020.
- Veileder om smittevern i barnehager under covid-19 utbruddet 2020, pridobljeno v maju 2020 s spletne strani: <https://www.udir.no/kvalitet-og-kompetanse/sikkerhetog-beredskap/informasjon-omkoronaviruset/smittevernveileder/barnehage/?depth=0&print=1>
- CDC. Interim Guidance for Administrators of US K-12 Schools and Child Care Programs Plan, Prepare, and Respond to Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) <https://www.cdc.gov/coronavirus/2019-ncov/community/schoolschildcare/guidance-for-schools.html>
- Australian government. Staying Healthy. National Health and Medical Research Council. Preventing infectious diseases in early childhood education and care services FIFTH EDITION, 2012 (Updated June 2013)
- Bundesministerium Bildung Wissenschaft und Forschung. Pressegespräch Corona: Etappenplan für die Schulöffnung 24. April 2020

- Health and Hygiene pridobljeno v maju 2020 s spletne strani: <https://education.vic.gov.au/childhood/Pages/coronavirus-advice-earlychildhood.aspx#link1>
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo. Zagreb, 29. 04. 2020. Upute za sprječavanje i suzbijanje epidemije COVID-19 za ustanove ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te osnovnoškolske ustanove u kojima je osigurana mogućnost zbrinjavanja djece rane i predškolske dobi te učenika koji pohađaju razrednu nastavu
- Mon enfant peut-il être accueilli en crèche ou chez son accueillant.e d'enfants ? • Pridobljeno v maju 2020 s spletne strani: <https://www.one.be/public/detailarticle/news/communication-aux-parentsdont-lenfant-frequeunte-une-creche-ou-est-accueilli-par-une-accueillanted/?sshtr=1&cHash=1d16ecb7b8f7de6fe59886107b908a00>
- European Commission. 2020. Joint European Roadmap towards lifting COVID-19 containment measures. Brussels, European Commission, pridobljeno s spletne strain v maju, 2020: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication_a_european_roadmap_to_lifting_coronavirus_containment_measures_0.pdf

IZJAVA O ZDRAVSTVENEM STANJU OTROKA

V ČASU EPIDEMIJE S COVID-19

Za zaščito tako otrok kot zaposlenih pred okužbo s SARS-CoV-2 je potrebno, da v vrtec prihajajo le **zdravi otroci in zdrave osebe**, ki pripeljejo otroka.

Ime in priimek otroka: _____

Skupina: _____

Spodaj podpisan/a _____ izjavljam, da sem se dne _____ posvetoval/a o zdravstvenem stanju mojega otroka z zdravnikom/pediatrom _____ .

Po mnenju pediatra lahko moj otrok ponovno obiskuje vrtec.

S podpisom potrjujem, da so zgoraj napisani podatki resnični.

Kraj in datum:

Podpis:

PRILOGA 2

PRIKAZ OBVEZNOSTI NOŠENJA MASK

OSEBE	DELO V ODDELKU/NEPOSRED NO DELO Z OTROKI	V PROSTORIH VRTCA	ZUNAJ PROSTOROV VRTCA	PРАВNA PODLAGA
VZGOJITELJI/ POMOČNIKI VZGOJITELJEV	+ , razen pri neposrednem delu z otroki – NAČRTOVANA DEJAVNOST (npr. petje, branje/pripovedovanje, vaje govornega aparata, dramatizacija,...)	+ , razen pri neposrednem delu z otroki	+ , razen pri neposrednem delu z otroki in če se zagotavlja medosebna razdalja najmanj 2m	✓ Odlok ✓ Priporočila NIJZ ✓ Odredba ravnatelja
DRUGI ZAPOSLENI (kuharji, hišniki...)	+	+	+	✓ Odlok
STARŠI	+	+	+	✓ Odlok ✓ Priporočila NIJZ
OTROCI	-	-	-	✓ Odlok
IZVAJALCI DSP, DIJAKI, ŠTUDENTI	+	+	+	✓ Odlok

* Odlok o začasnih ukrepih za zmanjšanje tveganja okužbe in širjenja okužbe z virusom SARS- CoV-2 (Ur.l.RS, št. 188/20, 193/20, 198/20, 2/21, 5/21, 9/21, 12/21 in 15/21); v tabeli: Odlok

** Higijenska priporočila za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2 v vrtcih z dne 13. 1. 2021; v tabeli: Priporočila NIJZ

*** Odredba ravnatelja: na podlagi Zakona o varnosti in zdravju pri delu nošenja maske (Ur.l.RS, št. 43/11) tudi za vzgojitelje predšolskih otrok in vzgojitelje predšolskih otrok-pomočnike vzgojiteljev

Pripravil:

Sektor za predšolsko vzgojo, MIZŠ

NAČRT PREZRAČEVANJA V VRTCU POSTOJNA

V skladu s Higienskimi priporočili za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-Cov-2 (NIJZ, januar 2021) je vrtec pripravil načrt prezračevanja za enote Pastirček, Zmajček, Škratek, Pudgurček, Ravbarček in OŠ A.Globočnika.

Do prenosa virusa SARS-CoV-2 po zraku lahko pride zaradi neustreznega prezračevanja in klimatizacije prostorov, in zadrževanja več ljudi skupaj v zaprtih prostorih.

Prenos virusa po zraku preprečimo z:

- upoštevanjem splošnih higienskih priporočil (uporaba zaščitnih mask, ohranjanje medosebne razdalje, higiena rok, kihanja in kašlja)
- prezračevanjem prostorov z ustreznimi nastavitvami prezračevanja
- filtracijo in dezinfekcijo zraka

NIJZ priporočila:

- V času prisotnosti ljudi v prostorih je priporočeno stalno zračenje z dovajanjem zunanjega svežega zraka, z največjim možnim pretokom zraka.
- Priporočeno je prezračevalni sistem nastaviti tako, da zrak v prostorih ne kroži.
- Izogibati se je potrebno prezračevanju s prepihom, kadar je v prostoru prisotnih več ljudi.
- Priporočena je uporaba čistilcev zraka ali dezinfekcijskih naprav, ki morajo biti dokazano učinkovite proti virusu SARS-CoV-2 in varne za uporabnike prostorov.
- Priporočena se filtracija zraka (filtri razreda vsaj MERV 13 ali več).
- Potrebno je razmisliti o morebitnih dodatnih ukrepih za rizične populacije in aktivnosti, pri katerih je možnost okužbe z virusom SARS-CoV-2 večja.

V zraku mora biti zadosten delež kisika, primerna zračna vlaga, nemoteča količina vonjav in tako majhna količina zdravju škodljivih snovi, da naše zdravje ni ogroženo. Primerno kakovost zraka dosežemo z zračenjem. Z zračenjem zmanjšujemo število mikroorganizmov, toksičnih presnovkov in vonjav.

V skladu z 51. členom Pravilnika o normativih in minimalnih tehničnih pogojih za prostor in opremo vrtca mora biti prezračevanje urejeno skladno z veljavnimi tehničnimi predpisi, pri tem pa hitrost gibanja zraka ne sme presegati 0,2 m/s. V prostorih za otroke mora biti relativna vlaga zraka 40 do 60 odstotkov. Garderobe in sanitarije za otroke je potrebno dodatno mehansko prezračevati.

Prezračevanje je lahko **naravno** ali **prisilno** (klima naprave).

Najbolj pogosto uporabljeno je naravno prezračevanje z odpiranjem oken. Razlikujemo dolgotrajno zračenje in kratkotrajno zračenje.

Kot **dolgotrajno zračenje** ali tudi zračenje s priprtimi okni pomeni odpiranje oken z zvrčanjem v polvertikalni položaj, ki ostanejo priprta večino dneva in noči. S takim načinom omogočimo 1 do 4 kratno izmenjavo zraka v prostoru v dnevu. Tak način predstavlja v hladnih dneh tudi veliko izgubo toplotne energije potrebne za ogrevanje. Zaradi hladnejšega in manj vlažnega zraka se v prostoru tudi hitreje znižuje relativna vlaga zraka in pospešuje gibanje prahu. Podhlajujejo pa se tudi površine v neposredni okolici okna. Metoda dolgotrajnega prezračevanja je manj učinkovita in za vrtce manj primerna.

Veliko primernejše je **kratkotrajno in intenzivno zračenje** prostorov z odpiranjem oken. V enakomernih časovnih intervalih (npr. vsake tri ure) odpremo za kratek čas (**5-10 min.**) okna na stežaj. V tem času je izmenjava zraka tolikšna, da se celotna količina zraka zamenja v **4-8 minutah**. Če je možno, otroke med zračenjem odpeljemo iz igralnice v predprostor. Če to ni možno, jih odpeljemo na od oken najbolj oddaljeni prostor. Če so v igralnici med intenzivnim zračenjem prisotni otroci, ne ustvarjamo prepaha; če otrok ni, prepah poveča učinkovitost zračenja.

Zračimo v določenih časovnih intervalih, po igri oz. intenzivni telesni aktivnosti, če so v prostoru prisotne intenzivne vonjave (po hranjenju, previjanju, če je v prostoru oseba bruhala).

Glede mehanskega prezračevanja NIJZ priporoča:

- Mehansko prezračevanje naj deluje ves čas, 24 ur na dan, 7 dni v tednu. Na običajnih oziroma povišanih nastavitvah pretoka zraka naj deluje vsaj 2 uri pred prihodom ljudi in še vsaj 2 uri po njihovem odhodu iz prostora. V času, ko so ljudje prisotni v prostorih, naj mehansko prezračevanje deluje s povečanim pretokom zraka. Medtem, ko je v preostalem času pretok zraka lahko zmanjšan.
- Kjer mehanskega prezračevanja ni možno nastaviti na povečan pretok zraka, je priporočljivo sočasno naravno prezračevanje prostorov (z odpiranjem oken na stežaj).
- Prezračevalni sistemi, ki zahtevajo nastavitve vrednosti CO₂, naj se nastavijo na nižjo vrednost od običajne, zadostuje nastavitve na 400 ppm.
- V stavbah, ki zaradi širjenja virusa SARS-CoV-2 niso v uporabi (nekatero pisarne ali izobraževalne ustanove), prezračevanja ni priporočljivo izklopiti, lahko pa deluje z zmanjšanim pretokom zraka.
- V stavbah brez mehanskih prezračevalnih sistemov je priporočljivo redno odpiranje oken na stežaj, veliko več kot običajno, tudi če to povzroča nekaj toplotnega neudobja.
- Odvodni prezračevalni sistem za toaletne prostore mora delovati 24 ur na dan, 7 dni v tednu, na podoben način kot celotni prezračevalni sistem stavbe.
- Odpiranju oken v toaletnih prostorih z mehanskim ali pasivnim načinom prezračevanja se moramo izogibati, saj to lahko povzroči, da zrak iz toaletnih prostorov začne prehajati v druge prostore.
- Uporabnike toaletnih prostorov je potrebno opozoriti, da straniščne školjke izplakujejo s pokritim pokrovom, da se prepreči prenos kapljic v zrak.

V vrtcu Postojna se skladu s priporočili NIJZ vse prostore pred odpiranjem vrtca temeljito prezračijo. Zračenje igralnic poteka 10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, tekom dneva pa igralnico vsako uro 10 minut z na stežaj odprtimi okni, pri čemer se otroke umakne v drug prostor. Na oddelkih z več igralnicami se dogovorijo o zaporedju zračenja skupnih prostorov.

Kjer je prisotno mehansko prezračevanje (garderobe otrok), je slednje v funkciji 24 ur dnevno.

V nekaterih prostorih (garderobe) so nameščene klasične klimatske naprave, ki po potrebi delujejo v poletnih mesecih.

ENOTA PASTIRČEK

Obsega 23 igralnic, 9 garderob in sanitarij za otroke in zaposlene, telovadnico, pralnico, centralno kuhinjo, pisarne ter posamezne prostore, namenjene različnim dejavnostim. Sanitarije in garderobe so mehansko prezračevane, dovod zraka pa se izvaja naravno z odpiranjem oken in vrat. S tem je v prostorih zagotovljen podtlak, ki preprečuje širjenje vonjav v igralnice. Mehansko se prezračuje tudi centralna kuhinja. Ostali prostori se prezračujejo naravno z odpiranjem vrat in oken.

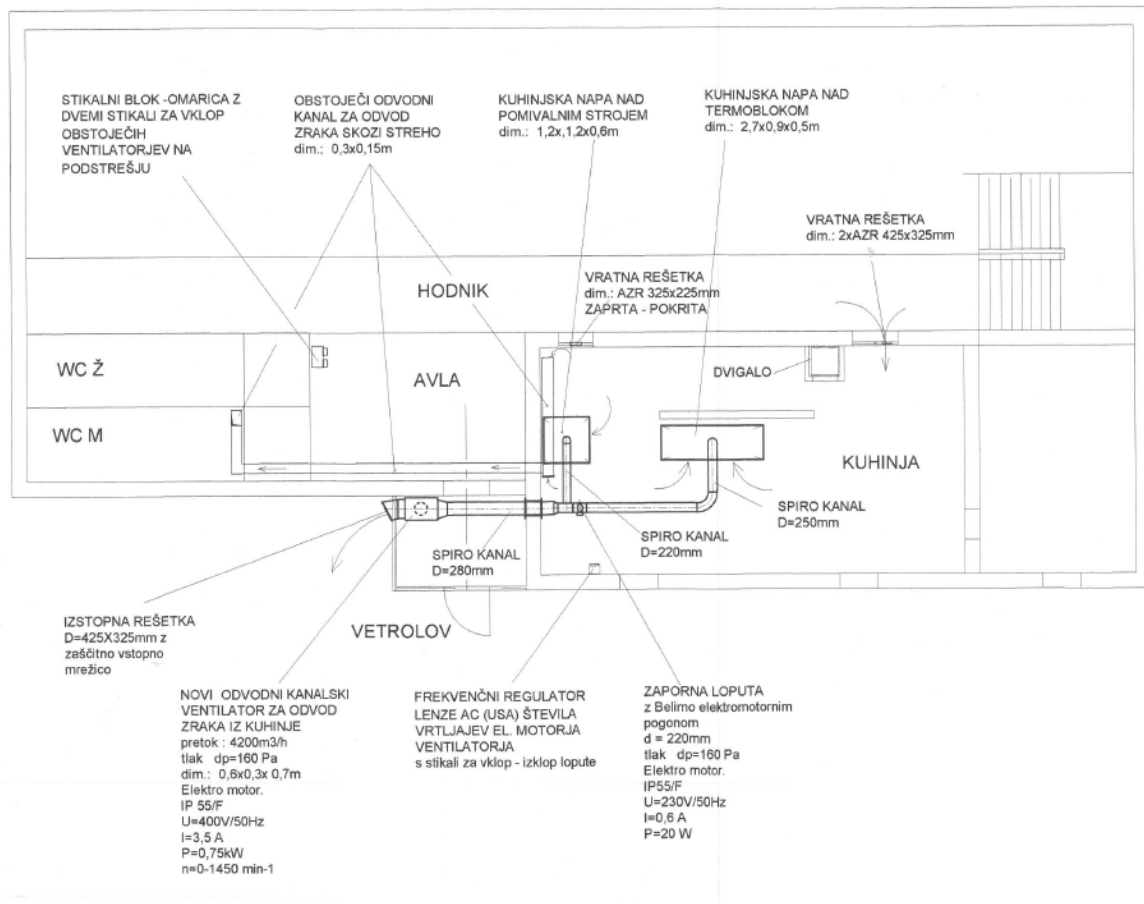
Prostor	Način prezračevanja	Frekvenca zračenja	Izvajalec
Igralnica	Naravno z odpiranjem oken	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok v vrtec Vsakidve uri 10 minut in po fizični aktivnosti in po obroku	Vzgojiteljica
Sanitarije	Mehansko	Ob prižigu luči	Vzgojiteljica
	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut po vsaki uporabi	
Garderoba otrok	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, 10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
	Mehansko z ventilatorjem Systemair, tip K 125 XL	24 ur dnevno	Hišnik
Garderoba zaposlenih	Naravno z odpiranjem oken	10 minut po uporabi	Vzgojiteljica
	Naravno z odpiranjem vrat	Stalno odprta vrata v prostorih brez oken	Vzgojiteljica
Hodniki	Naravno z odpiranjem oken	10 minut pred prihodom in vsakič po transportu hrane	Vzgojiteljica Pomočnica ravnateljice
Pisarna	Naravno oken in vrat	Vsaki dve uri 10 minut oz. 10 minut po zadrževanju strank	Uporabnik
Pralnica	Naravno z odpiranjem vrat in oken	Vsaki dve uri 10 minut	Perica
Centralna kuhinja	Naravno	Vsaki dve uri po 10 minut	Kuharji in pomočniki
	Mehansko	Med delom po potrebi	
Telovadnica	Naravno	10 minut pred uporabo in 10 minut po uporabi	Uporabnik
Ostalo - kabineti	Naravno	Pred uporabo in po uporabi 10 minut	Uporabnik

ENOTA ZMAJČEK

Obsega 7 igralnic, dvojne sanitarije za otroke in zaposlene, razdelilno kuhinjo, telovadnico, ter posamezne prostore, namenjene različnim dejavnostim. Prostori se prezračujejo naravno z odpiranjem oken in vrat. V razdelilni kuhinji pa deluje mehansko prezračevanje. V sanitarijah je vzpostavljeno mehansko prezračevanje, ki trenutno ne deluje.

Prostor	Način prezračevanja	Frekvenca zračenja	Izvajalec
Igralnica	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok v vrtec Vsaki dve uri 10 minut, po fizični aktivnosti in po obroku	Vzgojiteljica
Sanitarije	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
	Mehansko	24 ur, trenutno ni v funkciji	
Garderoba otrok	Naravno z odpiranjem vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, 10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica

Garderoba zaposlenih	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut po uporabi	Vzgojiteljica
Razdelilna kuhinja	Naravno z odpiranjem oken in vrat	Vsaki dve uri po 10 minut	Kuharji in pomočniki
	Mehansko	Med delom po potrebi	
Telovadnica	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred uporabo in 10 minut po uporabi	Vzgojiteljica
Ostalo - kabineti	Naravno z odpiranjem oken in vrat	Pred uporabo in po uporabi 10 minut	Uporabnik

ENOTA ŠKRATEK

Obsega 3 igralnice, dvojne sanitarije za otroke in odrasle, razdelilno kuhinjo ter posamezne prostore, namenjene različnim dejavnostim. Objekt se prezračuje naravno, preko oken in vrat. V sanitarijah deluje prisilno prezračevanje z ventilatorji in kanali pod stropom. Ustvarja se podtlak, kar povzroči, da se zrak iz igralnic skozi rešetke vrat sanitarij dviga proti rešetkam v stropu sanitarnih prostorov. Sistem deluje kontinuirano, tako, da se vklopi vsako uro za 15 minut.

Prezračevanje igralnic je izvedeno posredno na način, da prihaja sveži hladni zunanji zrak v igralnice skozi zračne reže okenskih okvirjev in se spušča neposredno na radiatorje. Od tam se segret zrak dviga ob okenskem steklu in ob stropu delno ohlajen zrak zvrtniči proti tlam.

Leta 2015 je bilo zaradi povečanih koncentracij radona izvedeno aktivno prezračevanje zemljine pod igralnicami, ki ga poganja 24 ur delujoči ventilator.

Prostor	Način prezračevanja	Frekvenca zračenja	Izvajalec
Igralnica	Naravno z odpiranjem oken	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok Vsaki dve uri 10 minut	Vzgojiteljica
Sanitarije	Mehansko	24 ur dnevno, vsako uro 15 minut	Hišnik
	Naravno z odpiranjem oken	10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
Garderoba otrok	Naravno z odpiranjem vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, 10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
Garderoba zaposlenih	Naravno z odpiranjem oken	10 minut po uporabi	Vzgojiteljica
Razdelilna kuhinja	Naravno	Po vsakem transportu hrane	Vzgojiteljica
	Mehansko	24 ur dnevno, vsako uro 15 minut	Hišnik
Ostalo - kabineti	Naravno	Pred uporabo in po uporabi 10 minut	Uporabnik

ENOTA RAVBARČEK

Obsega 3 igralnice, sanitarije za otroke in sanitarije za odrasle, garderobo, razdelilno kuhinjo ter posamezne prostore, namenjene različnim dejavnostim. Vzpostavljen je centralni sistem prezračevanja, v katerega so vključeni vsi prostori z izjemo najmanjše igralnice. Centralni sistem ima zunanji klimat (deluje kot toplotna črpalka) z vodnim registrom za hlajenje in ogrevanje, kar je odvisno od zunanje temperature. Voda nima neposrednega stika z izmenjavo zraka. V prostorih sta dovod in odvod zraka. Najmanjša igralnica ima rekuperator, ki je namenjen zgolj izmenjavi zraka in nima učinka ogrevanja/ohlajanja zraka. Skozi eno rešetko gre zunanji zrak v prostor, skozi drugo gre notranji zrak ven.

Prostor	Način prezračevanja	Frekvenca zračenja	Izvajalec
Igralnica	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok Vsaki dve uri 10 minut	Vzgojiteljica
	Mehansko	24 ur dnevno, trenutno ni v funkciji	Furlan Instalacije d.o.o.
Sanitarije	Mehansko	24 ur dnevno, trenutno ni v funkciji	Furlan Instalacije d.o.o.
	Naravno z odpiranjem vrat	10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
Garderoba otrok	Mehansko	24 ur dnevno, trenutno ni v funkciji	Furlan Instalacije d.o.o.
	Naravno z odpiranjem vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, 10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
Garderoba zaposlenih	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred uporabo, 10 minut po uporabi	Vzgojiteljica
Hodniki	Mehansko	24 ur dnevno, trenutno ni v funkciji	Furlan Instalacije d.o.o.
	Naravno z odpiranjem vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, 10	Vzgojiteljica

		minut po vsaki uporabi	
Ostalo - kabineti	Mehansko	24 ur dnevno, trenutno ni v funkciji	Furlan Instalacije d.o.o.
	Naravno z odpiranjem vrat	Pred uporabo in po uporabi 10 minut	Vzgojiteljica
Razdelilna kuhinja	Mehansko	24 ur dnevno, trenutno ni v funkciji	Furlan Instalacije d.o.o.
	Naravno z odpiranjem vrat	Pred uporabo in po uporabi 10 minut	Vzgojiteljica

ENOTA PUDGURČEK

Obsega 1 igralnico, sanitarije za otroke in odrasle, garderobo, ter posamezne prostore, namenjene različnim dejavnostim.

Prostor	Način prezračevanja	Frekvenca zračenja	Izvajalec
Igralnica	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok Vsaki dve uri 10 minut	Vzgojiteljica
Sanitarije	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica
Garderoba otrok	Naravno z odpiranjem vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok, 10 minut po vsaki uporabi	Vzgojiteljica

ENOTA OŠ A.GLOBOČNIKA

Obsega 1 igralnico, šolske sanitarije in garderobo.

Prostor	Način prezračevanja	Frekvenca zračenja	Izvajalec
Igralnica	Naravno z odpiranjem oken in vrat	10 minut pred prihodom in pol ure po odhodu otrok Vsako uro 10 minut	Vzgojiteljica

Po pravilniku o rednih pregledih klimatskih sistemov (U.I.27/07) so klimatski sistemi pregledani vsakih pet let, o čemer se vodi dokumentacija.

Enkrat letno (pred sezono) očistimo ali zamenjamo filtre klimatskih naprav, o čemer se vodi dokumentacija.

Po Pravilniku o prezračevanju in klimatizaciji stavb (Uradni list RS, št. 42/02, 105/02, 110/02 – ZGO-1 in 61/17 – GZ) pa se redni pregledi prezračevalnih naprav in sistemov izvajajo najmanj enkrat na leto.

Pripravila Jasna Odar

V vednost ravnateljici Elizabeti Zgonc

Postojna, 26.5.2021

Oddelek/ Prostor, kjer se klima nahaja	datum	menjava filtra	čiščenje filtra	servis	izvajalec
A - garderoba					
B - garderoba					
C - garderoba					
D - garderoba					
E - garderoba					
F - garderoba					
H - garderoba					
Uprava - tajništvo					
Uprava - finance					
Centralna kuhinja - shramba					

LETNI SERVIS:

Čiščenje filtra je ročno.

Datum: _____

Ugotovitve: _____

Pregledal: _____